

3. Звіт про прямі збитки інфраструктури та непрямі втрати економіки від руйнувань внаслідок військової агресії Росії проти України станом на червень 2023 року. URL: https://kse.ua/wp-content/uploads/2023/09/June_Damages_UKR_Report.pdf (дата звернення: 06.03.2024).

4. Огляд збитків від війни в сільському господарстві України. Непряма оцінка пошкоджень. Другий випуск, 10 листопада 2022. URL: <https://minagro.gov.ua/storage/app/sites/1/uploaded-files/damagesreportissue2ua-1.pdf> (дата звернення: 06.03.2024).

5. Рекомендації комітетських слухань на тему: «Забезпечення функціонування АПК у 2023 році та особливості проведення весняно-польових робіт в умовах воєнного стану» / Комітет Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/ekonomika/ahraryy-sektor-ukrayiny-u-2023-rotsi-skladovi-stiykosti-problemy-ta> (дата звернення: 06.03.2024).

МЕТОДИ ТА ІНСТРУМЕНТИ ОПТИМІЗАЦІЇ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ В УМОВАХ ДИНАМІЧНОГО СЕРЕДОВИЩА

Шафоренко І.Ю., здобувач PhD*,

Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0000-3833-6667>

У сучасному світі, де швидкість змін в економіці, технологіях та соціальних процесах змушує підприємства постійно адаптуватися до нових умов функціонування, теорія прийняття рішень відіграє ключову роль, створюючи базис для розробки методів та інструментів ефективного прийняття управлінських рішень.

Сутність теорії прийняття рішень полягає у вивченні процесів, механізмів та методів, які лежать в основі вибору оптимальних або задовільних рішень у різних умовах невизначеності та ризику. Вона дозволяє ідентифікувати, аналізувати та порівнювати альтернативні варіанти дій, враховуючи потенційні наслідки кожного з них, щоб вибрати найкращий шлях досягнення поставлених цілей.

Теорія прийняття рішень, як складова процесу управління, може бути визначена як систематичний підхід до аналізу проблем, ідентифікації альтернативних варіантів та вибору оптимального рішення в умовах невизначеності, обмежень та ризиків. Вона включає в

---

* Науковий керівник – Зайка С.О., к.е.н., професор

себе вивчення методів та стратегій прийняття рішень, а також використання інструментів для обґрунтованої оцінки варіантів та мінімізації можливих негативних наслідків [2]. У контексті управління, теорія прийняття рішень допомагає керівникам і менеджерам здійснювати ефективні та обґрунтовані рішення з метою досягнення стратегічних цілей підприємства.

Функції теорії прийняття рішень різноманітні та взаємопов'язані. Пізнавальна функція допомагає зрозуміти природу та структуру процесу прийняття рішень, виявляючи основні принципи та закономірності, що керують цим процесом. Прогностична функція спрямована на визначення можливих наслідків різних варіантів рішень, дозволяючи підприємствам передбачати майбутні події та адаптуватися до них. Оптимізаційна функція забезпечує вибір найефективнішого рішення з усіх доступних альтернатив, максимізуючи досягнення цілей при мінімізації витрат та ризиків. Комунікативна функція підкреслює важливість обміну інформацією та взаємодії між усіма учасниками процесу прийняття рішень, сприяючи збалансованому та обґрунтованому вибору.

Методологія прийняття рішень охоплює широкий спектр підходів та інструментів, від аналітичних моделей до інтуїтивних та творчих методів. Використання кількісних методів, таких як математичне моделювання та статистичний аналіз, дозволяє оцінити альтернативи на основі об'єктивних даних. Водночас, не можна недооцінювати роль інтуїції та досвіду особливо в умовах невизначеності, де не всі фактори можуть бути кількісно оцінені.

На практиці теорія прийняття рішень знаходить застосування у різноманітних сферах діяльності, від стратегічного планування до оперативного управління, від фінансових інвестицій до управління людськими ресурсами. Приклади її успішного застосування можна знайти в бізнесі, державному управлінні, охороні здоров'я, освіті, IT сфері та ін. [1-3].

Отже, прийняття рішень є важливою складовою процесу управління, яка вимагає комплексного підходу до аналізу та вирішення проблем. Вона об'єднує в собі знання та методології з різних сфер, надаючи управлінням інструментарій для ефективного вирішення задач у динамічному та непередбачуваному середовищі. Прийняття рішень, як важлива частина управлінської діяльності, вимагає не лише аналітичних здібностей, але й творчого підходу, здатності до критичного мислення та готовності до ризику.

Успіх у прийнятті рішень залежить від глибокого розуміння як внутрішніх, так і зовнішніх чинників, що впливають на підприємство, вміння оцінити потенційні наслідки рішень та здатності до проведення збалансованого аналізу різних альтернатив.

Таким чином, прийняття рішень як складова управління є ключем до побудови гнучких, адаптивних та інноваційних підприємств, здатних досягати своїх цілей у швидкозмінному світі.

Подальші дослідження та розвиток у цій сфері мають велике значення для посилення ефективності управління, забезпечуючи підприємствам перевагу в умовах жорсткої конкуренції і високих вимог до інноваційності та оперативності.

Література:

1. Дарушин, О.В., Боденчук, С.В., & Левченко, А.Б. (2023, May). Техніка прийняття управлінських рішень та їх особливості в економіці України. In The 9 th International scientific and practical conference «*Science and innovation of modern worlds*» (May 18-20, 2023). Cognum Publishing House, London, United Kingdom. 2023. 565 p.

2. Мазнев Г.Є., Заїка С.О., Грідін О.В. Антикризове управління як сфера бізнес адміністрування. *Науковий вісник УжНУ. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2016. Вип. 10. С. 25-32.

3. Шафоренко І. (2023). Механізм розробки управлінських рішень в антикризовому менеджменті ІТ-організації. *Наукові інновації та передові технології*, (5 (19)), 159-169.

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОГО МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УМОВАХ КРИЗИ

Шевченко Н.В., кандидат економічних наук, доцент,
Львівський державний університет внутрішніх справ, м. Львів, Україна
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-1815-7554>

Горбан І.М., кандидат економічних наук, доцент,
Львівський державний університет внутрішніх справ, м. Львів, Україна
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0627-258X>

Діяльність вітчизняних малих підприємств протягом останніх років стикнулася зі значними негативними факторами: коронавірус Covid-19, війна, постійні обстріли інфраструктури, захоплення територій, масова міграція значно вплинули на ефективність